

Barca Goală Întâlnirea cu neantul

OSHO

Reflecții pe marginea povestirilor lui
Chuang Tzu

Traducere:
Larisa ANDREI

EDITURA MIX
CRISTIAN 2017

Culegere: Larisa Andrei
Tehnoredactare: Florin Druțu
Corectură text: Tudor Chirilă
Concept grafic/ Design: Ciprian Burcovschi
Consilier editorial: Florin Zamfir

Autorul și editorul nu dau niciun fel de garanții exprese sau implicite referitoare la conținutul acestei cărți. Prin urmare, cititorul își asumă întreaga responsabilitate pentru utilizarea informațiilor cuprinse în această carte.

Descrierea CIP a Bibliotecii Naționale a României
OSHO

~~Barca este goală / Osho ; trad.: Larisa Andrei. - Cristian : Mix,~~
2017

-

ISBN 978-606-8460-50-5

I. — Andrei, Larisa (trad.)

2

Copyright @ 1974, 2008 OSHO International Foundation, Switzerland.
Pentru mai multe informații vizitați www.osho.com/copyrights.

Titlul original: *The Empty Boat: Encounters with Nothingness*

Această carte cuprinde transcrierea seriei de discursuri originale *The Empty Boat*, ținute în public de către Osho. Toate discursurile lui Osho au fost publicate integral sub formă de carte tipărită, dar sunt disponibile și sub formă înregistrată audio. Înregistrările audio și arhiva completă a textelor pot fi găsite în Biblioteca Osho la www.osho.com/library.

OSHO este o marcă înregistrată a Osho International Foundation. Pentru mai multe informații vizitați www.osho.com/trademark.

Romanian translation: Copyright © 2017 Editura Mix.

Toate drepturile asupra prezentei ediții în limba română aparțin în exclusivitate Editurii Mix.

Pentru informații actuale și comenzi vizitați site-ul nostru:
www.edituramix.ro sau contactați-ne la:
tel.: 0720 499 494; fax: 0268 257 811
e-mail: contact@edituramix.ro

CUPRINS

Prefață.....	1
CAPITOLUL 1	Pâinea este arsă..... 5
CAPITOLUL 2	Omul Tao..... 41
CAPITOLUL 3	Bufnița și fenixul 81
CAPITOLUL 4	Scuze..... 107
CAPITOLUL 5	Trei dimineața..... 137
CAPITOLUL 6	Nevoia de-a învinge 167
CAPITOLUL 7	Trei prieteni..... 195
CAPITOLUL 8	Inutilul..... 223
CAPITOLUL 9	Mijloace și scopuri 249
CAPITOLUL 10	Unitate 282
CAPITOLUL 11	Funeraliile lui Chuang Tzu 311
Despre autor.....	336
Centrul internațional de meditație Osho.....	338

Pâinea este arsă

*Cel care-i conduce pe alții trăiește în confuzie;
Cel care este condus de alții trăiește în suferință.
De aceea Yao a dorit
Să nu-i influențeze pe alții
Și să nu fie influențat de ei.
Calea de a ieși din confuzie
Și de a te curăți de suferință
Este să trăiești în Tao,
În Vidul nesfârșit.
Când un om traversează un râu
Și de barca lui se lovește o barcă goală,
Chiar dacă este iute la mână,
Nu se va supăra foarte tare.
Dar de va vedea pe cineva în barcă,
Îi va striga să se dea la o parte.
Și dacă strigătul lui nu va fi auzit, el va striga din nou,
Și apoi din nou și din nou și va începe să-l blesteme.
Totul pentru că în barcă se află cineva.
Dacă barca ar fi goală, omul nu ar striga, nu s-ar mânia.*

*Dacă îți poți goli barca
Atunci când traversezi râul lumii,*

*Nimeni nu ți se va opune,
Nimeni nu va dori să-ți facă rău.*

*Copacul mândru este primul care va fi tăiat,
Apa limpede de primăvară este prima care va fi secată.
Dacă dorești să fii bogat în înțelepciune
Și să-l rușinezi pe ignorant,
Dacă vrei să-ți cultivi caracterul
Și să-i depășești în strălucire pe ceilalți,
Vei fi înconjurat de o lumină
Mai puternică decât lumina soarelui și a lunii –
Dar nu vei evita calamitatea.*

*Un înțelept a spus:
„Cel care este mulțumit de el însuși
A făcut o muncă de prisos.
Realizarea este începutul eșecului,
Faima este începutul dizgrației.”*

*Cine se poate elibera de realizare și de faimă
Pentru ca apoi să coboare în lume
Și să se piardă necunoscut printre oameni?
Cel ce va curge nevăzu, ca Tao,
Va fi asemeni vieții înseși,
Care nu are nici nume, nici casă.
Simplu este el, fără distincție.
După toate aparențele, este un nebun.
Pașii lui nu lăsa urme. Nu are nicio putere.
Nu dobândește nimic, nu se bucură de vreo reputație.
Pentru că nu el judecă pe nimeni,
Nimeni nu îl va judeca pe el.
Ce om perfect:
Barca lui este goală.*

Ați venit la mine. Ați făcut un pas riscant. Este pericolos, fiindcă, lângă mine, vă veți pierde pentru totdeauna. Aproprierea de mine se cheamă moarte și nu altcumva. Eu sunt asemeni unui abis. Apropiati-vă de mine și veți plonja în ființa mea. La aceasta ați fost invitați. Voi ați auzit invitația și ați venit.

Fiți conștienți că, prin mine, nu veți dobândi nimic. Prin mine, nu puteți decât să pierdeți totul – numai dacă vă pierdeți cu totul se poate manifesta divinul; numai dacă veți dispărea total se manifestă realul. Voi sunteți piedica.

Iar voi sunteți atât de plini, atât de îndărătnic de plini de voi înșivă, încât nimic nu mai pătrunde în voi. Ușile sunt închise. Când veți dispărea, când nu veți mai fi, ușile se vor deschide. Deveniți la fel de vaști ca cerul infinit.

Aceasta este natura voastră reală. Acesta este Tao.

Înainte de a mă referi la frumoasa parabolă a lui Chuang Tzu, *Barca goală*, aș dori să vă spun o poveste. Veți vedea că ea că va conduce pe tot parcursul taberei de meditație la care participați.

Se spune că odată...

Demult, într-o țară necunoscută, un prinț a înnebunit. Regele era disperat – prințul era unicul lui fiu și moștenitorul tronului. Au fost chemați toți magicienii, toți făcătorii de minuni și toți doctorii din țară, s-au făcut toate eforturile posibile, dar în zadar. Nimeni nu l-a putut ajuta pe prinț, care a rămas nebun.

Din ziua în care înnebunise, prințul își lepădase toate hainele și trăia gol pușcă sub o masă. Credea că era un cocoș. Până la urmă, regele nu a avut încotro și s-a împăcat cu gândul că prințul nu avea să se mai facă bine. Toți care încercaseră să-l vindece se arătaseră neputincioși și fiul lui avea să rămână nebun pentru totdeauna.

Dar într-o zi a răsărit din nou speranța. La ușa palatului a bătut un înțelept sufیت, un mistic, care a spus: „Lasă-mă să-ți vindec fiul.”

Regele era bănuitor, fiindcă și omul care pretindea că-l poate vindeca pe prinț arăta la fel de nebun, dacă nu chiar mai nebun decât prințul. Însă el a spus: „Numai eu îl pot vindeca. Ca să vindeci un nebun, este nevoie de un nebun încă și mai mare. Făcătorii de minuni și experții pe care i-ai chemat au dat greș pentru că le lipsea experiența elementară a nebuniei. Nu merseseră niciodată pe acea cale.”

Părea logic, așa că regele s-a gândit: „Nu văd ce rău i-ar face. De ce să nu încerc?” Și i-a acordat misticului șansa să îl vindece pe fiul său.

Imediat ce regele a spus: „Bine, încearcă”, misticul s-a dezbrăcat de haine, a sărit pe masă și a început să cârâie ca un cocoș.

Prințul a fost contrariat. L-a întrebat: „Cine ești tu? Și ce faci aici?”

Bătrânul i-a răspuns: „Sunt un cocoș, unul mai experimentat decât tine. Prin comparație cu mine, tu ești un nimic, un neavenit. În cazul cel mai bun, poți fi considerat un cocoș ucenic.”

Prințul i-a răspuns: „Bine, dacă zici că și tu ești tot cocoș... Dar pari mai degrabă om.”

Bătrânul i-a spus: „Nu te lua după aparențe. Uită-te la spiritul meu, uită-te în sufletul meu. Sunt și eu tot cocoș, la fel ca tine.”

Au devenit prieteni. Și-au promis unul altuia că nu se vor despărți niciodată – și până una-alta, toată lumea era împotriva lor.

Au trecut astfel câteva zile. La un moment dat, bătrânul a început să se îmbrace. Și-a pus pe el o cămașă. Prințul l-a întrebat: „Ce faci? Ai înnebunit? Un cocoș care îmbracă o haină omenească?”

Bătrânul i-a răspuns: „Încerc să-i înșel pe oameni. Oricum, tu să știi că și dacă mă îmbrac ca ei, nimic nu se va schima. Rămân tot un cocoș, nimeni nu poate să schimbe acest lucru. Crezi că dacă mă îmbrac ca oamenii, devin asemeni lor?” Prințul

a trebuit să fie de acord că dacă cineva este cocoș și poartă haine omenești, tot cocoș rămâne.

După alte câteva zile, bătrânul l-a convins pe prinț să se îmbrace și el fiindcă venea iarna și se făcuse frig.

Apoi, într-o zi, nici una, nici alta, bătrânul a cerut hrană ca la palat. Prințul a tresărit și a spus: „Hei, stai puțin! O să începi acum să mănânci ce mănâncă oamenii? Noi suntem cocoși și ne hrănim cu ce se hrănesc cocoșii.”

Bătrânul i-a spus: „Hrana nu are nicio legătură cu faptul că ești cocoș. Poți să mănânci orice, poți să te bucuri de orice. Poți chiar să trăiești ca o ființă omenească și să rămâi totuși un cocoș autentic.”

Încet, încet, bătrânul l-a convins pe prinț să revină la lumea umanității. A ajuns să se comporte absolut normal.

Același lucru vi se va întâmpla și vouă cu mine. Țineți cont, sunteți abia la început. Vă gândiți poate că sunteți cocoși, dar cocoși începători. Eu sunt un cocoș versat – de aceea numai eu vă pot ajuta. Sunteți aici fiindcă toți experții au eșuat. Ați bătut la multe uși, timp de multe vieți, și nimic nu v-a ajutat.

Eu vă pot ajuta tocmai fiindcă nu sunt expert, nu sunt unul din afară. Am mers și eu pe aceeași cale. Am cunoscut aceeași nebunie. Am trecut prin multe lucruri similare – nefericirea, angoasa, coșmarul. Și ceea ce fac eu acum este să vă conving să ieșiți din nebunia voastră.

Să credeți că sunteți cocoși este o nebunie. Să credeți că sunteți corpul fizic este o altă nebunie, una și mai mare chiar. Să vă credeți cocoși este o nebunie; să vă credeți ființe omenești este o nebunie mai mare, fiindcă voi nu aparțineți niciunei forme. Nu contează că este forma unui cocoș sau a unei ființe umane. Voi aparțineți neformatului, totalității, întregului. Așa că dacă vă gândiți că sunteți o formă, indiferent care, sunteți nebuni. Voi nu aveți formă. Nu aparțineți niciunei forme, niciunui corp, niciunei caste, niciunei religii, niciunei credințe. Nu aparțineți

niciunui nume. Și nu veți fi sănătoși până când nu veți deveni fără formă și fără nume.

Sănătatea înseamnă să reveniți la natural, să atingeți ceea ce este ultim în voi, să descoperiți ce se ascunde în spatele vostru. Este nevoie de mult efort pentru a vă detașa de formă, pentru a o elimina. V-ați atașat de ea atât de mult încât ați ajuns să vă identificați cu forma.

Acest *Samadhi Sadhana Shibir* – tabără de meditație – nu este altceva decât modul de a vă convinge să ieșiți din limitele formei, să deveniți fără formă. Orice formă înseamnă un ego. Până și cocoșul are egoul lui. Omul are egoul lui. Fiecare formă se cristalizează în jurul unui ego. Neformatul înseamnă lipsa egoului. Pare imposibil, dar vă asigur că este perfect posibil, fiindcă eu am ajuns acolo. Vă vorbesc din experiență.

Eu am fost unde sunteți voi și puteți fi și voi unde sunt eu. Priviți-mă ca pe ceva perfect posibil, simțiți-mă cât mai profund cu putință; eu reprezint viitorul vostru, posibilitatea voastră.

Iar atunci când vă spun să vă abandonați mie, vă spun să vă abandonați acestei posibilități. Puteți fi vindecați, fiindcă boala voastră este doar un gând. Prințul înnebunise fiindcă se identificase cu gândul că era un cocoș. Oricine este nebun până nu realizează că nu trebuie să se identifice cu nicio formă – numai înțelegând acest lucru poate fi sănătos.

Prin urmare, o persoană sănătoasă nu va fi nimeni în particular, nu poate fi. Numai un nebun este cineva în mod particular – fie un cocoș, fie un om, un prim-ministru sau președinte, indiferent cine. O persoană perfect sănătoasă realizează că nu este nimeni.

Acesta este pericolul...

Veniți la mine fiind cineva și dacă îmi permiteți, dacă îmi dați ocazia, acel cineva dispare și deveniți nimeni. Tot efortul meu este să vă transform în nimeni. De ce? De ce atât efort pentru a deveni nimeni? Pentru că numai fiind nimeni puteți fi beatifici; numai fiind nimeni puteți cunoaște extazul; numai

fiind nimeni puteți beneficia de această binecuvântare. Până atunci, ratați fiecare clipă a vieții.

Cu adevărat, voi nu sunteți vii. Vă târâți de colo colo, vă cărați ca pe o povară. Îndurați multă suferință, multă disperare, și nicio rază de beatitudine nu apare în viața voastră. Nu are cum să apară. Atâta timp cât sunteți cineva, în formă solidă ca o stâncă, nimic nu poate pătrunde în voi. Când sunteți nimeni, deveniți poroși. Când sunteți nimeni, deveniți un vid transparent, prin voi poate trece totul. Nu opuneți rezistență, nu ridicați bariere. Deveniți o poartă deschisă.

Acum sunteți ca un zid; un zid înseamnă a fi cineva. Când sunteți nimeni, deveniți o poartă. O poartă deschisă înseamnă un spațiu gol prin care poate trece oricine, nu opune rezistență, nu se opune. Fiind cineva, sunteți nebuni. Fiind nimeni, sunteți pentru prima dată sănătoși.

Dar întreaga societate, educația pe care o primiți, civilizația, cultura, vă formează pentru a fi cineva. De aceea spun că religia este împotriva civilizației, împotriva educației, împotriva culturii – fiindcă religia este pentru natură, pentru Tao.

Toate civilizațiile sunt împotriva naturii, fiindcă ele vor să vă facă să fiți cineva în particular. Și cu cât mai mult vă cristalizați ca fiind cineva, cu atât mai puțin divinul poate pătrunde în voi.

Vă duceți la temple, la biserici, la preoți, dar și acolo căutați același lucru, și anume cum să fiți cineva pe lumea cealaltă, cum să atingeți o stare deosebită, cum să reușiți. Mintea orientată către atingerea unui rezultat vă urmărește ca o umbră. Oriunde vă duceți, vă motivează ideea de profit, de realizare, de succes. Dacă unii dintre voi au venit aici cu această idee, vor trebui să plece cât mai curând posibil, pentru că eu nu ajut pe nimeni să devină cineva.

Nu sunt dușmanul vostru. Eu vă ajut doar să fiți nimeni. Pot doar să vă împing în abisul fără fund. Nu veți ajunge nicăieri căzând, doar vă veți dizolva. Veți cădea continuu, până vă

veți dizolva complet. Iar atunci când veți fi complet dizolvați, existența voastră va deveni extatică. Întreaga existență va celebra această transformare.

Buddha a atins această stare. Spun „a atins” din cauză că limba nu-mi oferă alt cuvânt mai potrivit – altminteri, este un cuvânt urât, Buddha nu a atins nimic în sensul obișnuit. Dar așa mă veți înțelege mai bine. Buddha a atins starea de vid, de gol perfect. Timp de două săptămâni, adică paisprezece zile încontinuu, a stat nemișcat, tăcut, în perfectă liniște, fără să facă sau să spună nimic.

Se spune că zeii din ceruri s-au neliniștit – rar se întâmplă ca cineva să devină un gol perfect. Întreaga existență a celebrat această transformare și zeii au venit și ei. S-au înclinat în fața lui Buddha și i-au spus: „Trebuie să ne descrii realizarea ta.” Buddha a început să râdă și le-a răspuns: „Nu am realizat nimic; dimpotrivă, din cauza minții care mereu vrea să realizeze ceva, până acum am ratat totul. Nu am realizat nimic, aceasta nu este o realizare; dimpotrivă, este starea în care orice realizare dispăre. Eu nu mai sunt, vedeți frumusețea?” Mai departe, Buddha a spus: „Atunci când eu eram, eram nefericit. Acum nu mai sunt și totul a devenit beatific. Beatitudinea se revarsă asupra mea de pretutindeni, ca o ploaie continuă. Nefericirea a dispărut.”

Buddha spusese înainte: „Viața este nefericire, nașterea este nefericire, moartea este nefericire – totul este nefericire.” Era nefericit din cauza egoului, încă prezent. Barca lui nu era goală. Acum își golise barca și dispăruseră nefericirea, tristețea, durerea. Existența devenise o celebrare pentru el și așa avea să rămână întru eternitate.

De aceea vă spun, când ați venit la mine v-ați asumat un risc. Este periculos. Dacă sunteți curajoși, veți fi gata să faceți saltul.

Întregul efort este să vă ucid, să vă distrug. Odată ce veți fi distruși, indestructibilul se va ivi – el este acolo, ascuns. Odată

ce va fi eliminat neesențialul, esențialul va străluci ca o flacără – viu și în deplină glorie.

Este foarte frumoasă această parabolă a lui Chuang Tzu. El spune că omul înțelept este ca o barcă goală.

Ce om perfect:

Barca lui este goală.

Nu se află nimeni înăuntru.

Dacă i-ați întâlni pe Chuang Tzu, pe Lao Tzu sau pe mine, ați vedea că barca există, dar este goală – nu se află nimeni în ea. La o privire superficială, pare să fie cineva acolo, fiindcă barca există. Dar dacă priviți în profunzime, dacă deveniți cu adevărat intimi cu mine, dacă puteți trece dincolo de corp, de barcă, vă veți întâlni cu neantul.

Chuang Tzu este o floare rară, deoarece să devii nimeni este cel mai dificil lucru din lume, aproape imposibil, este un lucru extraordinar.

Mintea ordinară tânjește să atingă extraordinarul, dar dorința ei face parte din ordinar. Mintea ordinară dorește să fie cineva în mod particular, dar este tot o parte a ordinarului. Poți să devii Alexandru cel Mare, însă rămâi în ordinar; atunci ce este extraordinar? Extraordinarul începe de acolo de unde nu mai tânjești după el. De acolo începe călătoria, atunci este sădită sămânța din care extraordinarul va crește.

Acest lucru îl afirmă Chuang Tzu: „Omul perfect este ca o barcă goală.” Afirmatia lui implică multe aspecte. În primul rând, o barcă goală nu se îndreaptă către nimic, fiindcă nu este nimeni care să o direcționeze, să o conducă undeva. O barcă goală este acolo, dar nu se duce nicăieri. Chiar și atunci când se deplasează, nu se îndreaptă către nimic.

În absența minții, viața rămâne în mișcare, dar nu va fi o mișcare direcționată. Vă veți mișca, vă veți schimba, veți curge ca un râu, dar nu vă veți duce nicăieri, nu veți avea un

scop în vedere. Omul perfect trăiește fără un scop anume; omul perfect se deplasează fără motiv. Dacă îl veți întreba pe un asemenea om: „Ce faci?”, el vă va răspunde: „Nu știu. Lucrul acesta se petrece pur și simplu.” Dacă mă întrebați pe mine de ce vă vorbesc, eu vă voi spune: „Întrebați floarea de ce înflorește.” Lucrurile se petrec de la sine, nu sunt rezultatul unei manipulări. Nu se află nimeni acolo care să manipuleze, barca este goală. Întotdeauna când aveți un scop, sunteți nefericiți. De ce?

Odată un om l-a întrebat pe un avar: „Cum ai reușit să acumulezi asemenea averi?”

Avarul i-a răspuns: „Motoul meu a fost următorul: nu lăsa pe mâine ce poți face azi și bucură-te mâine în loc să te bucuri azi. Acesta a fost motoul meu.” A reușit să acumuleze mari averi – un exemplu de felul cum oamenii reușesc să acumuleze nonsens.

De aceea avarul se simte nefericit.¹ A reușit, pe de o parte, să acumuleze avere, și, pe de altă parte, să acumuleze nefericire. Motoul se aplică și în ceea ce privește acumularea de nefericire: ce poți face mâine, fă acum, nu amâna. Și ce te bucură astăzi, lasă pe mâine, nu te bucura acum, amână pentru altădată.

Este drumul către iad. Reușește întotdeauna, o dată n-a greșit. Încercați și veți vedea că reușiți – sau mai bine nu mai încercați, fiindcă ați reușit deja. L-ați urmat fără să vă dați seama. Amânați tot timpul ce vă face plăcere, cu gândul la ziua de mâine.

Iisus a fost crucificat de evrei pentru acest motiv, nu pentru altul. Nu fiindcă ar fi fost împotriva lui – era un om perfect, un om frumos, ce să fi avut evreii cu el? Dimpotrivă, îl așteptau. Așteptau și sperau de secole să vină Mesia!

Și deodată a apărut Iisus care le-a spus: „Eu sunt Mesia pe care îl așteptați, am venit. Priviți-mă!”

¹ Joc de cuvinte: „miser” (engl. – „avar”) și „miserable” (engl. – „nefericit”). (n. tr.)

S-au simțit deranjați, fiindcă mintea poate să aștepte, de fapt chiar îi place să aștepte, dar nu poate face față momentului prezent, nu poate întâmpina prezentul. Ea poate întotdeauna să amâne.

Era ușor să amâne: „Mesia va veni, va veni curând...” Secole la rând evreii s-au gândit că Mesia va veni și au tot amânat venirea lui, astfel încât atunci când el chiar a venit, s-au văzut în situația de a se despărți de o speranță, fiindcă omul zicea: „Iată-mă, am venit.” Minții nu i-a căzut bine. Au trebuit să îl omoare, fiindcă altfel nu ar mai fi avut cum să mai trăiască sperând la ziua de mâine.

Și nu doar Iisus, mulți alții înaintea lui declaraseră: „Eu sunt Mesia, am venit!” Evreii însă au negat întotdeauna, fiindcă dacă nu ar fi negat, nu ar mai fi putut să spere și să amâne. Nu vă închipuiți cât de fierbinte a fost această speranță, cât de intensă și de profundă a fost! Erau evrei care se duceau noaptea la culcare sperând că aceea avea să fie ultima lor noapte pe pământ, că a doua zi dimineața urma să vină Mesia.

Am auzit de un rabin care îi spunea soției sale: „Dacă vine la noapte, să nu zăbovești, să mă scoli imediat!” Mesia venea și venea, urma să vină în orice moment.

Alt rabin avea un băiat care urma să se însoare. A trimis invitații prietenilor lui și pe invitații a scris: „Fiul meu se va căsători la Ierusalim în cutare zi, dar dacă Mesia nu va veni până atunci, nunta va avea loc în satul Korz. Cine știe, poate că până în ziua nunții Mesia va veni și atunci căsătoria se va celebra la Ierusalim. Doar dacă nu vine până atunci, nunta va avea loc aici, în sat. Altminteri, la Ierusalim.”

Au așteptat și au tot visat. Întreaga minte evreiască a făcut o obsesie pentru venirea lui Mesia. Dar ori de câte ori Mesia venea, evreii nu îl recunoșteau. Este un lucru lesne de înțeles. Așa funcționează mintea: așteaptă beatitudinea, extazul, dar ori de câte ori extazul vine, mintea nu îl recunoaște, ci se întoarce împotriva lui.

Mintea poate trăi în viitor, dar nu și în prezent. În prezent, ea poate doar să spere și să dorească. Și astfel se creează nefericirea. Dacă veți începe să trăiți în acest moment, aici și acum, nefericirea dispare.

Dar cum se leagă acest lucru de ego? Ego-ul reprezintă acumulări ale trecutului. Este ceea ce știți, ce ați experimentat, ce ați citit; tot ce vi s-a petrecut în trecut este acumulat în ego. Ego-ul este trecutul vostru, sunteți voi.

Trecutul se poate proiecta în viitor, deoarece viitorul nu este altceva decât o extensie a trecutului. Trecutul nu poate face față însă prezentului, deoarece prezentul este total diferit, are o calitate pe care trecutul nu o posedă – aceea de a fi aici și acum. Trecutul este întotdeauna mort, prezentul este viu, el este însăși sursa viului. Trecutul nu poate face față prezentului, așa că se deplasează în viitor – sunt amândouă moarte, non-existențiale. Prezentul este viața. Nici viitorul și nici trecutul nu pot întâlni prezentul. Ego-ul, conștiința de a fi cineva, reprezintă trecutul vostru. Nu puteți fi aici decât dacă vă goliți barca; și nu puteți fi vii decât dacă sunteți prezenți aici.

Cum să cunoașteți beatitudinea vieții? Ea se revarsă asupra voastră în fiecare moment, și voi treceți pe lângă ea.

Chuang Tzu spune:

Ce om perfect:

Barca lui este goală.

Goală de ce? Goală de *Eu*, goală de ego, goală de cine se află înlăuntrul vostru.

Cel care-i conduce pe alți oameni trăiește în confuzie;

Cel care este condus de oameni trăiește în suferință.

Cel care-i conduce pe alți oameni trăiește în confuzie...

De ce? Deoarece dorința de a conduce vine din ego; dorința de a poseda, de a avea putere, de a domina, toate acestea vin din ego. Cu cât mai mare este regatul pe care îl conduceți, cu atât mai mare este egoul. Egoul, acel cineva din interior, crește cu fiecare posesiune nou acumulată. Uneori barca devine prea mică pentru un ego atât de mare.

Acest lucru li se întâmplă politicienilor, oamenilor obsedați de avere, prestigiu și putere. Egourile lor devin atât de mari, încât nu mai încap în barcă. Se tem în fiecare clipă că se vor scufunda, sunt la limită mereu, speriați, înspăimântați. Cu cât vă e frică mai tare, cu atât mai posesivi deveniți, fiindcă vă gândiți că prin sporirea posesiunilor, va crește și securitatea voastră. Cu cât vă temeți mai tare, cu atât vă gândiți că dacă regatul ar fi un pic mai mare, ați fi mai în siguranță.

Cel care-i conduce pe alți oameni trăiește în confuzie...

Într-adevăr, dorința de a conduce se naște din confuzie; dorința de a fi lideri este semnul confuziei voastre interioare. Când începeți să-i conduceți pe alții, uitați de propria confuzie – este un soi de evadare, un truc. Sunteți bolnavi, dar dacă aflați că și alt om este bolnav și începeți să-l tratați, uitați de propria boală.

Am auzit o anecdotă...

Odată Bernard Show l-a sunat pe doctorul său și i-a spus: „Am atâtea necazuri încât simt că-mi va ceda inima. Vino imediat!”

Doctorul a venit în fugă. A urcat trei etaje, transpirând abundent. A dat busna în încăpere și, fără să zică nimic, s-a prăbușit pe un scaun și a închis ochii. Bernard Show a sărit imediat din pat și l-a întrebat: „Ce s-a întâmplat?”

Doctorul i-a răspuns: „Nu spune nimic. Mor. Am făcut infarct.”

Bernard Show s-a apucat să-i dea primul ajutor; i-a adus o ceașcă de ceai, o aspirină, a făcut tot ce s-a priceput. După o

jumătate de oră, doctorul a spus că se simțea mai bine. S-a ridicat și a spus: „Trebuie să plec, te rog să-mi plătești onorariul.”

Bernard Show i-a răspuns: „Asta-i culmea! Tu ar trebui să mă plătești pe mine! De o jumătate de oră nu fac altceva decât să mă învârt pe lângă tine, făcând toate lucrurile pe care mă așteptam să le faci tu, și în tot acest timp nici măcar nu m-ai întrebat cum mă simt.”

Doctorul i-a răspuns: „Ba te-am tratat. Acesta este tratamentul pentru care îți cer acum să-mi plătești onorariul.”

Când deveniți interesați de boala altcuiva, uitați de a voastră proprie, de unde și mulțimea de lideri, guru și maeștri. Au o ocupație. A vă preocupa de ceilalți oameni înseamnă să-i serviți, să-i ajutați, să fiți lucrători sociali, uitând astfel de confuzia proprie, de zbuciumul vostru interior – sunteți prea ocupați ca să-l mai simțiți.

Psihiatrii nu înnebunesc niciodată, nu pentru că ar fi imuni la nebunie, ci pentru că sunt prea preocupați să-i trateze pe alții, uitând complet că și ei ar putea înnebuni.

Am cunoscut atât de mulți lucrători sociali, lideri, politicieni, guru, și toți își păstrasera mințile sănătoase prin simplul fapt că aveau grijă de alții.

Dar când îi conduceți pe alții, îi dominați de fapt, astfel că induceți confuzia voastră interioară în viețile lor. Poate că este un tratament bun pentru voi, poate că este un mijloc bun de a evada din nebunie, dar este în același timp un mod de răspândire a bolii.

Cel care îi conduce pe alții trăiește în confuzie...

Și nu doar că trăiește el însuși în confuzie, dar împrăștie confuzia și în alții. Din confuzie nu se poate naște altceva decât confuzie.

Dacă sunteți confuzi, vă rog să rețineți: nu ajutați pe nimeni, fiindcă ajutorul vostru va fi otravă pentru persoana

respectivă. Dacă sunteți confuzi, nu vă preocupați de ceilalți, pentru că nu veți face altceva decât să creați probleme, să răspândiți boala. Nu dați sfaturi nimănui, iar dacă aveți un dram de claritate mentală, nu urmați sfatul niciunui om care este el însuși confuz. Păstrați-vă luciditatea, cu atât mai mult cu cât oamenilor confuzi le place grozav să dea sfaturi. Dau sfaturi gratis, sunt foarte generoși. De aceea să rămâneți lucizi! Din confuzie se naște numai confuzie.

...cel care este condus de alții trăiește în suferință.

Dacă îi domini pe alții, trăiești în confuzie; dacă le permiți altora să te domine, vei trăi în suferință, fiindcă un sclav nu va fi niciodată beatific.

*De aceea Yao a dorit
Să nu-i influențeze pe alții
Și să nu fie influențat de ei.*

Chuang Tzu vorbește despre un bărbat pe nume Yao.²

*De aceea Yao a dorit
Să nu-i influențeze pe alții
Și să nu fie influențat de ei.*

Nu încercați să influențați pe nimeni și rămâneți lucizi pentru ca nimeni să nu vă influențeze. Egoul le poate face cu ușurință pe amândouă, dar nu poate rămâne la mijloc. Egoul poate încerca să influențeze și, de asemenea, se simte bine când este dominat. Stăpânul se simte bine că are atât de mulți sclavi pe care să-i domine, iar sclavul se simte bine fiindcă este dominat.

² Conducător chinez (2358-2258 î.Ch.), cunoscut ca un mare înțelept, al cărui model de bunăvoință, efort și înțelepciune a servit ca exemplu pentru viitorii împărați chinezi. (n. tr.)

Sunt două tipuri de minte în lume: mintea de tip masculin, căreia îi place să domine, și mintea de tip feminin, căreia îi place să fie dominată. Când spun feminin și masculin nu mă refer la femeie și bărbat. Sunt femei care au o minte masculină și bărbați care au o minte feminină. Nu se suprapun întotdeauna genul minții și genul persoanei.

Sunt, așadar, două tipuri de minte: una căreia îi place să domine și una căreia îi place să fie dominată. În ambele cazuri egoul este satisfăcut, fiindcă te simți important, fie că domini, fie că ești dominat. Te simți important și atunci când ești dominat, fiindcă dominația celui alt depinde de tine. Dacă nu ai fi tu, cum ar mai putea el să și-o exercite? Dacă nu ai fi tu, cum și-ar întinde domnia și posesiunile? Fără tine, ar fi un nimeni. Egoul este satisfăcut în ambele situații; numai fiind la mijloc egoul moare. Nu dominați și nu vă lăsați dominați.

Încercați să înțelegeți ce se întâmplă în acest caz. Nu mai sunteți importanți în niciun fel, nici ca stăpâni, nici ca sclavi. Stăpânul nu poate exista fără sclavi, iar sclavii nu pot exista fără stăpân. Au nevoie unii de alții ca să se completeze. Sunt complementari întocmai ca bărbatul și femeia. Fiecare are nevoie de celălalt ca să se îplinească.

Nu fiți nici una, nici alta. Cine sunteți atunci? Descoperiți deodată că ați dispărut, fiindcă v-ați pierdut complet importanța: nimeni nu depinde de voi, nu sunteți necesari nimănui.

Există o mare nevoie ca cineva să aibă nevoie de voi. Rețineți: vă simțiți bine când sunteți necesari cuiva. Chiar dacă uneori acel cineva vă face să fiți nefericiți, tot vă place să aibă nevoie de voi.

Un copil infirm, imobilizat la pat – mama lui se plânge mereu: „Ce să fac? Trebuie să am grijă de el toată viața.” Dar apoi, când copilul moare, cine se simte complet pierdută? Mama, pentru că cel puțin acel copil avea nevoie de ea, se simțea importantă.

Dacă nimeni nu are nevoie de voi, cine sunteți? Creați o nevoie pentru ca să vă simțiți necesari. Până și sclavul este necesar.